

De reclameplaat is een reusachtige sensatie-wekkende annonce, zooals een 'n heele pagina van een courant vullende advertentie, met zware duidelijke letters. De nadere, of aanschouwelijke, mededeeling speculeerend op meerdere attractie – of ook wel het opsierend element van den tekst – moet zooveel mogelijk verband houden met het typografisch karakter. Dat heeft Thorn Prikker, toen hij in 1903 zijn affiche maakte voor een tentoonstelling in Krefeld, reeds begrepen. Figuren of beelden, aan de werkelijkheid, of iets gebeurends, herinnerend, hebben het bezwaar de attentie van dat waarom het gaat, te kunnen afleiden. Op de plaat van *Cassandre* hadden bijv. ook 'Pullmanwagens' met de 'wagons-lits' van de internationale treinen kunnen weergegeven zijn, maar onmiddellijker – en treffender – werd door die enkele rails in den meest beknopte vorm (als 't ware schriftuurlijk en plastisch te gelijk) uitdrukking gegeven aan het beeld van: snelheid, ruimte en afstand, wekkend tegelijk de illusie van het internationaal spoorwegverkeer. Zelfs van af een voorbijrijdende wagen van *Van Gend en Loos*.

Een tentoonstelling van affiches, of plakkaatkunst, werd er al eenige keeren gehouden bij een prijsvraag. Een gewone tentoonstellingszaal is daar echter niet de geschikte plaats voor. Dit soort kunstproducten zijn daar buiten hun element – zoo ongeveer als visschen op het droge! Buiten, op straat exposeeren gaat ook niet, al zouden ze daar het best te beoordeelen zijn. Maar zou, bij gelegenheid, de kunstijverige directie van een bioscoop (als die er is!) niet het initiatief kunnen nemen voor zoo'n tentoonstelling? Op de wijze zooals het gebruikelijk is om allerlei reclame's op het scherm te vertoonen, vóór de hoofdfilm wordt vertoond. Bij die opeenvolgende schielijke vertooning (die enkele keeren te herhalen was) zou dan kunnen blijken welke affiches het meest kort-en-bondig – en, 't meest treffend – de opgedragen boodschap overbrengen. Dat zou nog eens een moderne tentoonstelling zijn!

S. J. Fockema Andreae

DE ATLAS VAN BLAEU

Wie gevoelig is voor uiterlijke effecten, kan aan *Blaeu's Atlas* een feest beleven. Dat begint al bij den eersten blik, die glijdt langs de verweerde, soms ook al lichtelijk afgesleten ruggen der bandenreeks op een der folio-